

घरैपिच्छे धारा आए, घैटोका दिन गए !

विकास संवाददाता
थाहानगर

मकवानपुरको थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ८ दामगाडेमा खानेपानी परियोजनाको उद्घाटन गरिएको छ । खानेपानीको चरम अभावमा रहेका १ सय ५१ परिवारका लागि निर्माण गरिएको दामगाडे खानेपानी तथा सरसफाई परियोजनाको २७ चैतमा उद्घाटन गरिएको हो । परियोजनाको थाहा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाका प्रमुख विष्णु बहादुर विष्टले उद्घाटन गरेका हुन् । विद्युतमा आधारित लिफ्टिङ खानेपानी आयोजनाबाट कैलाश गाउँपालिकाका १२ परिवारलाई समेत खानेपानी वितरण गरिएको छ । कुल १ करोड ७५ लाख ५३ हजार १ सय ३६ रुपैयाको लागतमा खानेपानी परियोजनाको निर्माण भएको हो । गैरसरकारी संस्था च्याइस नेपालको सहयोगमा निर्माण भएको उक्त योजनाका लागि रोटेरी तथा च्याइस नेपालबाट ७२ लाख ५ हजार ८ सय ८६ रुपैया, बागमती प्रदेश सरकारको ६५ लाख, थाहा नगरपालिकाको १५ लाख तथा स्थानीय उपभोक्ताको १९ लाख ७० हजार ५ सय ५० रुपैयाको लागत सहभागितामा परियोजना निर्माण गरिएको हो ।

उद्घाटन कार्यक्रममा थाहा नगरपालिकाका प्रमुख विष्णु बहादुर विष्टले अति आवश्यक ठाउँ पहिचान भएको गाउँमा खानेपानी योजना निर्माणका लागि सौम्यदारी गरेकोमा च्याइस नेपाल तथा रोटेरी क्लब अफ काठमाण्डौप्रति आभार व्यक्त गरे । विष्टले दशकौंदेखिको दामगाडे गाउँको खानेपानी अभाव थाहा पाएको भए पनि बजेट कम भई सम्पन्न गर्न नसकेकोमा सौम्यदारी संस्था र उपभोक्ताको उत्सहबाट एक घर, एक धारु निर्माणमा सफलता मिलेको उल्लेख

बाँकी पृष्ठ ५ मा

थाहानगरको दामगाडेमा खातेपानी योजना उद्घाटन

पानी पाएपछि गाउँमा खुशीयाली

वर्षायाममा परेको छानाको पानी घैटोमा भरी तिर्खा भेटनुपर्ने बाध्यताबाट छुटकारा पाउँदा ७० वर्षीया माइलीमाया थिङ दङ्ग परेकी छन् । वर्षायाममा भरेर राखेको घैटोको पानी सकिएपछि दुई घन्टा हिंडेर गैरीगाउँको कुवाबाट पानी बोकेर ल्याउनुपर्ने बाध्यताबाट पनि उनले २७ चैतदेखि मुक्ति पाएकी छन् ।

गैरीगाउँ खोलाको पानी लिफ्टिङ गरेर दामगाडेको ट्यांकीमा पानी ल्याइएको छ । त्यही पानी थाहा नगरपालिका नगर प्रमुख विष्णु बहादुर विष्टले एक समारोहबीच खोलेर दामगाडे र गैरीगाउँका घर/घरको धारामा पानी झारेका थिए । घरको आँगनमा जडान गरिएको धाराबाट पानी भर्दा माइलीमाया थिङको खुशीको सीमा नै रहन ।

'गाउँमा पानीको दुःखले कति घर बसाई पनि सरे, आफू गाउँको मायाले बसाई सरेन सकिँएन', गैरीगाउँकी ७१ वर्षीया सुकुमाया भोजनले भनिन्, 'अब पानीका लागि दुःख गर्न परेन, हामी

अत्यन्त खुशी भएका छौं, यहाँ पानीकै दुःख थियो ।' थाहा नगरपालिका-८ दामगाडे र गैरी गाउँमा पिउने पानी उपलब्ध गराउनका लागि २०७८ सालदेखि दामगाडे खानेपानी आयोजना सुरु गरिएको थियो । योजना अनुसार रकम उपलब्ध नभएकाले साढे तीन वर्षपछि खानेपानी योजना सम्पन्न भएको वडाध्यक्ष हेमकुमार थिङले बताए । गैरीगाउँको खोलाबाट तीन स्थानमा लिफ्टिङ गरेर ल्याएको पानी २७ चैतसम्म एक सय ५१ वटा धारामा पानी वितरण गरिएको छ ।

पानीको अभावले गर्दा उक्त क्षेत्रका बासिन्दाहरू तरकारी खेती गर्नबाट पनि बञ्चित थिए । वर्षायाममा छानाबाट झरेको पानी ५ हजार लिटरको सिमेन्टीको घैटोमा भरेर पानीको जोहो गर्दै आएका थिए भने त्यो पानी सकिएपछि दुई घन्टा हिंडेर गैरीगाउँको कुवाबाट पानी ल्याउने गरेका थिए ।

तारेभिरमा गुरु रिन्पोछेको चित्रण शुभारम्भ

विकास संवाददाता

मकवानपुरको भीमफेदी गाउँपालिकाको वडा नम्बर ९ तारेभिरमा गुरु रिन्पोछेको १०८ वर्ग फिटको चित्र कुँदने कार्य शुभारम्भ भएको छ । २५ चैतमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरी बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री बहादुर सिंह लामाले कार्य शुभारम्भ गरेका हुन् ।

बौद्ध परम्परा अनुसारको विधि पुन्याइ चित्र कुँदने कार्य सुरु गरिएको हो । कार्यक्रममा मुख्यमन्त्री लामाले गुरु रिन्पोछेको चित्र कुँदने कार्य सम्पन्न भएपछि यस क्षेत्रमा धार्मिक सहिष्णुताको साथै पर्यटन विकासमा योगदान पुग्ने बताए । मकवानपुर जिल्ला नै पर्यटकीय क्षेत्र भएकोले यहाँ बौद्ध धर्मावलम्बीहरूको आस्थाको केन्द्र समेत बन्ने लामाको धारणा थियो । मुख्यमन्त्र लामाले तारेभिर क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि

आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने प्रतिवद्धता जनाएका छन् । कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समिती मकवानपुरको प्रमुख ललित घलान, भीमफेदी गाउँपालिकाको अध्यक्ष हिदम लामाले मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए । कार्यक्रममा थाहा नगरपालिकाका उपप्रमुख भरत गोपाली, इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङका प्रमुख सविन बाबु अर्याललगायत बौद्ध गुरुहरूको उपस्थिति रहेको थियो । जिल्लाको थाहा नगरपालिका र भीमफेदी गाउँपालिकाको सीमाको उक्त तारेभीर नजिकैको ऋषेश्वर परिसरमा साथै पर्यटन विकासमा योगदान पुग्ने गरेको बौद्ध अभिलेख छ ।

बोधिचारा फाउन्डेसनको पहलमा निर्माण हुन लागेको उक्त विशाल चित्र कोर्ने कायुमा स्थानीयहरूले श्रमदान पनि गरिरहेका छन् ।

हार्दिक शुभकामना

नयाँ वर्ष २०८२ को पावन अवसरमा सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि तथा प्रगतीको हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

अरत जोपाली
नगर उप-प्रमुख

विष्णु बहादुर विष्ट
नगर प्रमुख

सुरेन्द्र प्रधान
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणी चौर, परिवार

सञ्चार सीप तथा कम्प्युटर सम्बन्धी काम सबै काम एकै ठाउँमा

पालिका प्रेस

📍 इन्द्रसरोवर-१ मकवानपुर
📞 सम्पर्क: ५८५५०३७५६९
✉ palikapress.com@gmail.com

हाम्रा सेवाहरू :

- 📄 समाचार लेखन तथा सम्पादन
- 📄 समाचार पत्र सेटिङ
- 📄 फोटो, भिडियो तथा अडियो पत्रकारिता
- 📄 अनलाइन पत्रकारिता
- 📄 कम्प्युटर सम्बन्धी आधारभूत सीप

● सम्पादकीय ●

नयाँ वर्ष २०८२ को शुभकामना

आजदेखि नयाँ वर्ष २०८२ आरम्भ भएको छ । विक्रम सम्वत अनुसार हरेक नयाँ वर्ष वैशाख महिनाको १ गते अर्थात् आजकै दिनांक सुरु हुन्छ । हाम्रो मुलुकले लामो समयदेखि विक्रम सम्वत्लाई सरकारी कामकाज तथा अभिलेखिक रूपमा प्रयोग गर्दै आएको छ । जनस्तरमा पनि अधिकांश क्रियाकलाप विक्रम सम्वत्लाई आधार बनाएर गरिँदै आएको छ । प्राचीनकालमा राजा विक्रमादित्यले सुरुआत गरेको यो सम्वत् नेपालको औपचारिक, आधिकारिक सम्वत् पनि हो, जसको औपचारिक आत्मसात नेपालले श्री ३ चन्द्र शमशेरको पालादेखि गरेको हो । विक्रम सम्वत् सूर्यसंग सम्वन्धित भएकोले महिनाहरू पनि ग्रह नक्षत्रका नामसँग सम्वन्धित छन् । नेपालको सम्वत् प्रणाली सूर्य पालासँग सम्वन्धित हो । जब पृथ्वीले सूर्यको एक परिक्रमा पूरा गर्छ, त्यतिबेला चैत्र शुक्ल प्रतिपदा हुन्छ र सूर्य मीन राशीबाट पुनः मेष राशीमा प्रवेश गर्ने गर्छ । यही बेला नयाँ वर्षको सुरुआत हुन्छ, जसलाई सूर्यको शून्य अंश पनि भनिन्छ । धार्मिक तथा संस्कृत क्रियाकलापहरू दुइटैले नेपालका विभिन्न जात, जाति तथा समुदायका आफ्ना सम्वतहरू छन् । मौलिक सम्वतका रूपमा हाम्रो मुलुकको आभनै सम्वत् पनि छ, जसलाई नेपाल सम्वत् भनिन्छ । अधिकांश नेपालीहरूले नेपाल सम्वतअनुसार आफ्नो धार्मिक तथा संस्कारगत क्रियाकलाप गर्दछन् । यति हुँदाहुँदै पनि विक्रम सम्वत्लाई सबै नेपालीहरूले आत्मसात गरेका छैन । हाम्रा केही चाडपर्वहरू त विक्रम सम्वतअनुसार समेत छन् । उदाहरणका लागि साउने संक्रान्ती, माघे संक्रान्तीलाई धेरै नेपालीहरूले चाडका रूपमा मनाउँछन् । वैशाख १ गते नयाँ वर्षका अलवा तराईको मधेसी समुदायमा सिरवा वा जुटशीतल पर्वका रूपमा पनि मनाउने गर्दछन् ।

समयको अभिलेख राज्ञका लागि संवत्को प्रयोग गरिएको हुन्छ । पृथ्वीले सूर्यको एकवृत्त परिक्रमा गर्न लाग्ने समयलाई वर्ष वा सालको रूपमा मान्न गर्ने गरिएको छ । सूर्यको परिक्रमा गर्ने क्रममा पृथ्वीको गतिस्पर्श हावापानी र प्राकृतिक किशकालापमा पनि परिवर्तन हुँदै जान्छ । यही आधारमा निश्चित भूगोलमा निश्चित समयदेखि नयाँ वर्षको थालनी गर्ने प्रचलन छ । नेपालको सन्दर्भमा हेर्ने हो भने विक्रम संवत् प्राकृतिक संगत पनि छ । बोट विस्वाहरूमा पुरानो पात भरेर नयाँ पात पलाउने, जंगली चराचुसंगीहरूले कुँडा बनाएर बचेरा हुकाउने, जमिन विस्तारै तालन फाल्ने । खेतीपातीको समय सुरु हुने, हिमाली क्षेत्रका बासिन्दा आफ्नै थातथलोमा फर्किस्केने बेला भन्नेकै वैशाख हो । यसैगरी विक्रम संवत् वैदिक सनातन धर्म संस्कृतिसँग पनि जोडिएको छ । वैदिक सनातन धर्म संस्कृति अवसरकन गणै प्राच्यहरू विषयमा धेरै छन्, तर विक्रम संवत्लाई राज्यको आधिकारिक संवत् मान्ने मुलुक नेपालमा केवल मात्रै हो । यसै नेपाल भन्नेको वैदिक सनातन धर्म संस्कृतिको आधिकारिक प्रधारणसमेत हो ।

साल परिवर्तन अनन्तकालीन समय चक्र हो । बितेको साल फेरि फर्कदैन । तर बितेको सालको अनुभवहरू आधारमा नयाँ सालका लागि योजना तर्जुमा गरिन्छ । यो कुरा हरेक व्यक्ति, परिवार, समाज तथा देशको हकमा लागू हुन्छ । नेपालका सम्बन्धमा मनुष्यदा भर्खर विदा भएको २०८१ साल धेरै नै उतारढाढावपूर्ण रह्यो । तथ्य यो २०८२ साल सबै दृष्टिकोणले बष उपलब्धीमूलक र सफाको वर्ष हुन सफल हवस्, नयाँ वर्ष २०८२ को असरसमा हाँदिक शुभकामना ।

थाहा नगरपालिकाको शिखरकोट काउण्टरबाट ढिवा बस सेवा

विहान ६:१५	बने काठमाण्डौ (हाइस)
विहान ६:१५	बने हेटौडा (फोर्स)
विहान ७:१५	बने काठमाण्डौ (नस)
विहान ८:००	बने हेटौडा (नस)
विहान ८:१५	बने सिमभन्ज्याङ हुँदै काठमाण्डौ (फोर्स)
विहान ९:००	बने काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान ९:००	बने हेटौडा जन्मो हाइस
विहान ९:४५	बने काठमाण्डौ फोर्स
विहान १०:१५	बने माथु, पाल्पु हुँदै हेटौडा (मिनीबस)
विहान १०:१५	बने काठमाण्डौ (फोर्स)
विहान १०:३०	बने हेटौडा (फोर्स)
विहान ११:१५	बने काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान १२:३०	बने हेटौडा (बस)
मध्यान्ह १२:३०	बने काठमाण्डौ (नस)
मध्यान्ह १:३०	बने हेटौडा (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बने पाल्पुड गोग्मे पकने (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बने काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो २:३०	बने काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो ३:००	बने पाल्पुडबाट बार्स (बस)
दिउँसो ३:३०	बने पाल्पुडबाट काठमाण्डौ (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट
इन्चार्ज अरुण लामा ९८५५०७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ९८५५०७०५६१

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

पाल्डु एम्बुलेन्स (वाल्क)	६८१४०२३७४०१
अग्र्या एम्बुलेन्स (वाल्क)	६८१०२२३७४०१
जनकल्याण उच्च मा.वि.	७४७-६२०३७४०
थाहा नगरपालिका कार्यालय	७४७-४००७४०३६
मस्त्यनारायण मा.वि.	७४७-६२०३७४०
इंद्रका पाल्डु (प्रमुच)	६८४४०६६४०३६
प्रहरी चौकी फाचेल	७४७-६६६४७४०
जिल्ला प्रशासन मकवानपुर	७४७-४२०३७४०
विद्युत प्राधिकरण पाल्डु	७४७-४००७४०३६

दृष्टिकोण

कस्तो स्कूल राम्रो ?

थुप्रै अभिभावकलाई हरेक वर्षको यो बेलामा द्विविधा हुनेगर्छ- आफ्नो बालबच्चाको कस्तो स्कूलमा भर्ना गरूँ ? आफूले पढाइराखेको ठाउँ कतिको उपयुक्त हो ?

खासगरी जब बच्चा पहिले पटक विद्यालय जानु लागेको छ वा विद्यालय परिवर्तन गर्नुपर्ने परिस्थिति आएको छ त्यसबेला अभिभावकलाई निम्न लिखन भन्ने गाह्रो हुन्छ । आजको प्रतिस्पर्धात्मक र प्रविधिकयुक्त युगमा विद्यालय छनोट गर्दा धेरै कुराहरू विचार गर्नु आवश्यक हुन्छ, जसले दीर्घकालिन रूपमा बालबालिकाको शैक्षिक भविष्य, सामाजिक विकास र मानसिक स्वास्थ्यमा गहिरो प्रभाव पार्छ । उपयुक्त विद्यालय छनोट गरेर विद्यालयको जिम्मामा विवरण गरेर बालबालिकालाई सम्पुर्ण चानचुने कुरो होइन । त्यसो भए कस्ता विद्यालयमा आफ्ना छोराछोरीलाई पढाउने भन्ने कुरा एउटा साफा चुनौतीको विषयको रूपमा खुला भइको छ ।

हरेक अभिभावकले आफ्नो छोरा छोरीले राम्रो विद्यालयमा पढ्न पाउनु, ठूलो मान्छे बनुनु, सबैले मान्छे हुनु भन्ने अभिलाषा राखेकै हुन्छन् । यस विषयप्रति चासो राख्ने अभिभावकहरूको लागि केही उपयोगी टिप्स:

१. शैक्षिक गुणस्तर र वातावरणः
 विद्यालयको छनोट गर्दा सबैभन्दा पहिलो
 कुरा हो- त्यहाँको शैक्षिक गुणस्तर ।
 शिक्षकहरूको योग्यता, शिक्षण विधि,
 पाठ्यक्रम र नतिजा हेर्नु जरूरी हुन्छ ।
 केवल एक मात्र होइन, बालबालिकाको
 सोचो तरिका, बुझ्ने क्षमता र व्यावहारिक
 ज्ञान बढाउने किसिमले शिक्षा दिइन्छ कि
 दिइँदैन । बालबालिकालाई दीर्घकालीन
 सिकाइ, सिर्जनाशीलता, नेतृत्व क्षमता
 जस्ता पक्षमा जोड दिइन्छ कि दिइँदैन ?
 वास्तविक जीवन भोगाको ज्ञान,

पढाईसँ जे व्यवहार उपयोगी ज्ञान, अतिरिक्त किन्याकलाप आदिलाई प्राथमिकता दिएका छ कि छैन। विद्यार्थीको सर्वांगीला विकास जोड दिइएको छ कि छैन भन्ने कुरा विद्यालयको वेबसाइट वा सामाजिक सञ्जाल हेरेर विद्यालयले पढाइमा के-कस्ता विधि अपनाउँछ भन्ने बुझ्न सकिन्छ। साथै, पहिले त्यहाँ पढेका विद्यार्थी वा अभिभावकसँगको अनुभव पनि उपयोगी हुन्छ।

२. शिक्षकहरूको अनुभव र दक्षता: शिक्षक शिक्षाको मूल आधार मात्र नभई बालबालिकाको शैक्षिक जगतको सहजकर्ता हुन् । त्यसैले बालबालिकाको उचित विकास र सकारात्मक परिवर्तनको लागि शिक्षकको भूमिका अतुलनीय छ । एउटा दक्ष शिक्षकमा बालमैत्री व्यवहारमा निपुणता, बुझाउने शैली, प्रेरणादायी व्यक्ति र विषयमा दक्षता आवश्यक हुन्छ ।

शिक्षक मात्र किताब पढाउने होइन, बालबालिकालाई सही मार्ग देखाउने मार्गदर्शक पनि बन्न सक्ने हुनुपर्छ । त्यसैले आफ्नो छोराछोरीलाई विद्यालय भर्ना गर्नुअघि यसबारे पनि ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक हुन्छ ।

३. विद्यालयको वातावरण:
विद्यालय बालबालिकाको दोस्रो घर हो भने शिक्षक/शिक्षिका दोस्रो आमा-बुबा । विद्यालयले बालबालिकालाई सहयोगी, प्रेरणादायी र सुरक्षित वातावरण प्रदान गर्छ कि गर्दैन भन्ने

कुरा निकै महत्वपूर्ण हुन्छ ।

बालबालिकाले सहज महसुस गर्ने, अभिव्यक्त हुनसक्ने, गल्तीबाट सिक्ने अवसर पाउने वातावरण हुनुपर्दछ । विद्यालय जाँदा कक्षाकोठा, पुस्तकालय, खेलमैदान, भोजनालय, शौचालय आदिको अवस्थाले धेरै कुरा देखाउँछ । त्यसको उचित अवलोकनको सहायताले मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ ।

8. शैक्षिक संरचना र अतिरिक्त क्रियाकलाप :

आजका समयमा केवल किताबी ज्ञान मात्र होइन, अतिरिक्त क्रियाकलाप पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण छन्। संगीत, नृत्य, चित्रकला, खेलकुद, भाषण, वादकीयद जस्ता क्रियाकलापले बालबालिकालाई विकासशील, सिर्जनाशीलता र नेतृत्व विकास गर्न सहयोग गर्छ। विद्यालयले सिकाइलाई पाठ्यपुस्तक र विद्यालयको चौधरोमा सीपित राखेको वा बाहिरि वातावरणमा अनुभूति साथ गरेर सिक्ने अवसर दिएको छ ? हरेक विद्यार्थीलाई कम्तीमा एउटा अतिरिक्त क्रियाकलापमा सहभागी हुन प्रेरित गर्छ कि गर्दैन, त्यो बुझ्नुपर्छ।

५. शुल्क संरचना :

अभिभावकको आर्थिक स्थिति अनुसार विद्यालयको शुल्क संरचना मिल्नुपर्छ। धेरै महँगो शुल्क तिरेर पढाउने भनेर सान्छो भन्दा शिक्षा र तिलको समूलजन हेर्न जरूरी छ। कतिपय स्कूलहरू शुल्क धेरै लिएर पनि सेवा राम्रो नदिने हुन्छन् भनेर कहीं स्कूलहरू समिति शुल्कमै उत्कृष्ट शिक्षा दिने हुन्छन्। शुल्कसँगै अन्य लुगा, पुस्तक, यातायात, खाना आदि खर्चको पनि पूर्वानुमान गरेर विद्यालयको छनोट गर्नुपर्छ।

६. स्थान :

विद्यालयको स्थान पनि निर्णयमा महत्त्वपूर्ण हुन्छ । बच्चालाई लामो दूरीको यात्रा दैनिक गराउनु थकाइदायक र असुरक्षित हुन सक्छ । विद्यालयको दूरी अनुसार द्राफ्टिङ अवस्था, यातायातको सुविधा र सुरक्षाको हिसाबले नजिकको राम्रो विद्यालय रोज्न सकिन्छ भने लामो यात्रा गर्ने आवश्यकता पर्दैन ।

७. विद्यालयको मूल्य र नैतिक शिक्षा :

विद्यालये बालबालिकालाई केवल किताबी ज्ञान मात्र होइन, नैतिकता, इमानदारी, सहिष्णुता, सामाजिक उत्तरदायित्व जस्ता जीवनोपयोगी गुण पनि सिकार्छ कि सिकार्दैने भन्ने कुरा बुझ्न आवश्यक हुन्छ । विद्यालयले समाजलाई, पर्यावरण सचेतना, धार्मिक सहिष्णुता जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्छ भने त्यो सकारात्मक संकेत हो भनेर थाहा पाउनुपर्छ ।

૮. અભિભાવક-વિદ્યાલય સહકાર્ય:

विद्यालय र अभिभावक बीच सहकार्य आवश्यक छ । शिक्षक, अभिभावक विद्यार्थीको त्रिकोणात्मक सम्बन्धबाट मात्रै सिकाइ प्रभावकारी रूपमा सुचारु हुन सक्छ । विद्यालयले नियमित रूपमा प्रगति विवरण दिने, अभिभावक बैठक राख्ने, गुनासो वा सुझावको सुनुवाइ गर्ने प्रणाली भएको विद्यालय राम्रो हुन्छ ।

५. प्रविधिको प्रयोग :

◆ रजनी खड्का

बालबालिकाले सहज महसुस
 गर्ने, अभिव्यक्त हुनसक्ने,
 गाल्तीबाट सिक्ने अवसर पाउने
 वातावरण हुनपर्दछ ।

हालका दिनमा प्रविधिको प्रयोग शिक्षा क्षेत्रमा अनिवार्य जस्तै भएको छ । अनलाइन कक्षा, डिजिटल सामग्री, कम्प्युटर शिक्षा, स्मार्ट बोर्ड आदिको प्रयोग स्कूलले गर्छ कि गर्दैन ? गर्छ भने कुन प्रविधिको प्रयोग कसरी गरेको छ भन्ने कुरा ध्यान दिनुपर्छ । प्रविधि प्रयोगले विद्यार्थीलाई भविष्यको प्रतिस्पर्धी संसारका लागि तयार बनाउँछ । यस्ता विद्यालय अत्यन्त प्रभावकारी रहन्छन् ।

१०. विद्यालयको दृष्टिकोण :
विद्यालयको लक्ष्य र दृष्टिकोण दीर्घकालीन सोचमा आधारित हुनुपर्छ । केवल परीक्षा उत्तीर्ण गराउने उद्देश्य नभएर जीवनीलाई सफल बनाउने उद्देश्य राख्ने विद्यालय रोज्नु उपयुक्त हुन्छ । विद्यालयको हेरक कसरी अन्त्यमा सार्ने व्यक्तिजनसँग बसेर के-कता क्रियाकलाप राम्र पढ्ने, के सुझाव गर्नुपर्नेछ पुनरावलोकन गर्ने, सकारात्मक प्रष्टपोषण ग्रहण गर्ने विद्यालयको भिजन, स्ट्रेटेमेन्ट वा मिशन हेरेर त्यसको उद्देश्य बढ्न सकिन्छ ।

विद्यालय छनोट गर्नु केवल एक औपचारिक निर्णय होइन, यो बालबालिकाको भविष्य निर्माण गर्ने आधार पनि हो । विद्यालयले बालबालिकामा आत्मविश्वास, सिर्जनशीलता, सकारात्मक सोच, व्यावहारिक क्षमता र सामाजिक चेतना विकास गर्न सक्ने वातावरण दिनपर्छ ।

अभिभावकले हललामा नपरी, स्वतन्त्र रूपमा विस्तृत अध्ययन गरेर निर्णय गर्नु आवश्यक छ । विद्यालय सधैं उत्कृष्ट हुनुपर्छ भन्ने होइन, तर त्यो विद्यालय तपाईंको बच्चाको स्वभाव, रुचि, क्षमता र आवश्यकतासँग मेल खाने हुनुपर्छ । बालबालिकाले गरेर सिकने बालमैत्री वातावरण भएको हुनुपर्छ । आजभोलिको समयमा विद्यालयको विज्ञानपन, प्रचार, चर्किलो भवन, सामाजिक सञ्जालहरू देखिने ताम्रकाम र ब्राण्ड नामले धेरै अभिभावक भ्रमित बनिरहेका छन् । बालबालिकाले उज्ज्वल भविष्यको सपना देखेर धेरै अभिभावक महँगो शुल्क तिरीर यस्ता विद्यालयमा सन्तानलाई भर्ना गर्छन्, तर के साँच्चिकै ती विद्यालयले शिक्षा दिन्छन् त ? कि केवल बाहिरी आकर्षणले भरिएका छन् ? के तपाईंहरूले सही विद्यालयको छनोट गर्नुभयो ?

(लेखक खड्का अक्षरा स्कूल
काँडाघारी, काठमाडौंमा अध्यापनरत छिन् ।)

चिनीको मुटु भेली: स्वास्थ्यको लागि फाइदाजनक छ?

हामीलाई सबैभन्दा मनपर्ने स्वाद सोध्दा भने कम्तिमा मात्रको जवाफ गुलियो नआउँछ। हामी सबै जना गुलियो भनेपछि डुलुककै हुन्छ। सजिलै उपलब्ध भएको अति सबैको भास्नामा पाइने चिनी हाम्रो गुलियोको बलियो श्रोत बनेको छ। यद्यपि धेरैले यो चिनी हाम्रो स्वास्थ्यको लागि अत्यन्तै हानिकारक छ भनेर बुझिसकेका भने छैन।

चिनी नखाने भन्ने बित्तिकै हाम्रो दिमागमा एउटा प्रश्न आउँछ चिनीको सट्टा के खाने त? हामीले देखेका अनेकौं विकल्पहरू मध्येको एक हो भेली। नेपाली बजारमा सहजै पाउन सकिने भेलीलाई मानिसहरू चिनीको विकल्पको रूपमा निर्धक्क प्रयोग गरेको पाइन्छ। त्यसैले अलिकति यसको बारेमा केहि चर्चा गर्नु आवश्यक छ।

के भेली स्वास्थ्यको लागि फाइदाजनक छ त?

भेली नेपाली समाजमा सदियौंदेखि विविध रूपमा प्रयोग हुँदै आइरहेको पदार्थ हो। विशेषगरी नेपाल तथा भारतमा अत्याधिक रूपमा पाइने भेलीमा काबोहाइड्रेट बाहेक पनि विभिन्न पोषण तत्वहरू पाउन सकिन्छ। जसमध्ये मुख्य आइरन, म्याग्नेसियम, पोट्यासियम, फोस्फोरस, सोडियम, जिंक, कैल्शियम रहेका छन् भने विभिन्न भिटामिनहरू जस्तै भिटामिन ए, विविध भिटामिन बी का प्रकारहरू, भिटामिन सी तथा भिटामिन ई समेत पाइन्छ। यसका अतिरिक्त भेलीमा केहि मात्रामा प्रोटीन समेत पाइन्छ। कुरा बिभिन्न अध्ययनहरूमा पाउन सकिन्छ।

माथी उल्लेख गरिएका सम्पूर्ण पोषण तत्वहरू मानव शरीरका लागि नभई नहुने अत्यावश्यक तत्वहरू हुन् जो भेलीमा हामीले पाउन सक्छौं। तर यतिले मात्र हामी यो निक्कै गर्नु सक्दैनौं कि भेली हाम्रो स्वास्थ्यको लागि फाइदाजनक छ। त्यसैले यसको उत्तर "हो" अथवा "होइन" मा भन्दापनि केहि विश्लेषण गरेर दिनुपर्ने हुन्छ।

माथि भनिएका तत्वहरू भेलीमा पाउने कुरामा दुइवटा छैन तर केहि मात्रामा पाउने अथवा त्यी तत्वहरू पाउनको लागि कति भेली खानुपर्ने भन्ने कुराले निर्धारण गर्छ यसको आवश्यकता तथा

महत्व।

सामान्य मानिसलाई दैनिक जीवनमा माथी उल्लेखित तत्वहरूको फरक फरक मात्रा आवश्यक पर्दछ। तर भेलीमा उक्त तत्वहरू नगन्य मात्रामा पाइन्छन्। अर्को भनौं भेलीबाट पोषणतत्वहरू पर्याप्त मात्रामा पाउनको लागि हामीले धेरै भेलीको सेवन गर्नुपर्ने हुन्छ जुन अन्य खानाको स्रोतबाट सहजै पाउन सकिन्छ। उदाहरणको लागि यसरी बुझ्न सकिन्छ: एक सामान्य वयस्क पुरुषलाई लगभग ८ मिलिग्राम आइरन बाहिरी स्रोत (विभिन्न खाने कुराहरू) बाट चाहिन्छ। यदि भेलीलाई उक्त स्रोतको रूपमा लिने हो भने लगभग १०० ग्राम भेलीमा उल्लेखित मात्रामा आइरन पाउन सकिन्छ। तर हामीले चिनीको सट्टा प्रयोग गर्ने भेलीको मात्रामा हिसाब गर्दा एक चिया चम्चा भेलीमा लगभग ०.७५ मिलिग्राम मात्र आइरन पाउन सकिन्छ जुन अत्यन्तै नगन्य हुन जान्छ।

अर्कोतिर धेरै भेलीको सेवन गर्दा यसका नकारात्मक असरहरू धेरै छन् किनभने भेली र चिनीले हामीलाई दिने क्यालोरीमा खासै अन्तर छैन। आइरन जसरी नै अन्य तत्वहरूलाई पनि यसरी नै तुलना गरेर हेर्दा भेलीबाट आइरन पाउने फाइदा अत्यन्तै नगन्य छ। त्यसैले माथि "भेलीमा पाइने" भनिएका तत्वहरू सन्तुलित रूपमा हामीले खाने फलफुल तथा तरकारीहरूमा सजिलोसँग पाउन सकिन्छ। कुनैपनि पोषण विशेषज्ञले उल्लेखित तत्वहरूको लागि प्रमुख स्रोतको रूपमा भेली सेवन गर्ने सल्लाह दिनुभएको पाइदैन।

अब फेरि घुमेर पुरानै प्रश्नमा पुगौं। के भेली खानु ठिक छ? यो प्रश्नलाई दुई पाटोबाट उत्तर दिनुपर्ने हुन्छ। यदि तपाईं चिनीलाई भेलीले प्रतिस्थापन गर्नुहुन्छ भने यसमा कुनै शंका छैन भेली चिनी भन्दा सबै तुलनामा उत्कृष्ट हुन सक्छ। स्वास्थ्यमा फाइदा गर्छ भन्ने मनसाय र खरेर भेली सेवन गर्नुहुन्छ भने भेली खानु ठिक कदापी छैन। अर्को कुरा कट शब्दमा कम हानिकारक हुनुमा फाइदा देख्नुहुन्छ भने भेलीले चिनीको तुलनामा फाइदा गर्छ तर कसैसँग तुलना नगरी एक्लो भेलीको मात्र कुरा गर्दा भेली पनि फाइदाजनक छैन।

अर्काको रुपरंग हेरेर खिल्ली उडाउने मनोवृत्ति

हातको पाँचे औंला बराबर कसैको पनि हुँदैनन्। बराबर नभए पनि हरेक औंला आवश्यक र महत्त्वपूर्ण छ। त्यसैगरी, हरेक व्यक्ति आफ्नो गुण र महत्त्वपूर्ण हुन्छ। चाहे उसको रूप, उचाइ वा शरीर जस्तोसुकै किन नहोस्। आजभोलि पातलो, गोरो र अग्लो हुनु एक आदर्श व्यक्तित्वको पहिचान बनेको छ। यदि कसैमा यी मध्ये कुनै पनि गुण छैन भने उसलाई नकारात्मक रूपमा हेर्ने, मजाक उडाउने र अनेक टिप्पणी गर्ने गरिन्छ। मजाकका लागि भनिए पनि ती शब्दहरूले अर्को व्यक्तिको भित्री मनमा केही न केही चोट पुऱ्याउँछन्। उसको शारीरिक अवस्था तथा अवस्थाको बारेमा गरिने टिप्पणीले व्यक्तिलाई निरा र हतोत्साही बनाउन सक्छ।

ती खिल्ली उडाउने शब्दहरूले उसको मनोबललाई प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष धेरै असर गर्छ। कतिपय अवस्थामा उसको सम्पूर्ण व्यवहार नै परिवर्तन हुन्छ। सोच्नुपर्ने कुरा के छ भने यदि कोही कालो रङ्ग छ, उचाइ कम वा अक्षत भन्दा बढी छ वा शरीरको बनावट अरुभन्दा फरक छ भने त्यसमा गलत के छ? उनीहरूको उपस्थिति हुँदा फरक देखिन्छ भने यो विशिष्ट विशेषता हो। सुन्दरताको कुनै एउटै मापदण्ड हुँदैन। हरेक व्यक्तिलाई आफ्नै अनौठो सुन्दरता लुकेको हुन्छ। यो कुरा हामी सबैले बुझ्नु आवश्यक छ।

सुन्दरता सामान्य लाग्ने तर गहिरो धक्का दिने केही यस्तै वाक्यांशहरू छन्।

- तिमी धेरै सानो छौं, तिमी त बच्चा जस्तै देखिन्छौं।

- अँध्यारोमा पनि नदेखिने तिमी कति कालो हो?

- शरीरमा हड्डी मात्र छ, हावामा नजाउ, उडाउला।

- ओ, हात्ती कहाँ जाँदैछौं?

यस्ता सामान्य लाग्ने भन्दा मजाकले उनीहरू बाहिर हेर्दा सामान्य देखिए पनि हिनमागलाई कमजोर बनाउँछ।

के हुन्छ?

थाहा नगरपालिकाको सूचना!

- आफ्नो घर आगोको फोहर सङ्केत र नसङ्केत (आइ.आर.ए. अप.आइ.आर.ए.) गरि विभाजन गरौं। सङ्केत फोहरलाई माल बनाऔं। नसङ्केत फोहरलाई बाँकिरक्षण गरि महानगरपालिकाको फोहर बोक्ने गाडीमा पठाऔं। महानगर क्षेत्रभित्र तहको प्रयोग नगरौं। ध्वनी प्रदणको न्युनिकरणमा सदैव सचेत बनेौं। जथाभावी सडक पेटीमा फोहर नफालौं, सरभावित जरिवामाबाट बचौं। सडकलेका बस्तु बिचि वितरण र प्रयोग नगरौं। पशु चौपायाहरूलाई सुला र छाडा नछाडौं। सडकपेटी र बाटो अवरोध हुनेगर्ने निर्माण लगायत कुनैपनि सामाजिक नगराउँ। १६ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकालाई श्रममा नलागाऔं। श्रमकर्म प्रतिरोधात्मक संरचना र आवास निर्माण गरौं। सुल्का राखिस्का, फोहरपानी प्रयोग गरिस्का, ठिँगा गन्केका गाछा मासु सरिद बिचि नगरौं/नगराऔं। घर तथा भवन निर्माण पूर्व आफ्नो जग्गाको भूबनोट आदिमा विचार पुऱ्याऔं। विन प्राविधिकहरूको राय सल्लाह लिइर मात्र कार्य गरौं। समयसँगै केर तिरौं। सडक नागरिकको परिचय दिऔं। जग्ग, गच्छु, विवाह, बसाईसराई लगायतका घटनादस्तावेज सगचाले गरौं।

नर्मस हुने, अनुहार रातो हुने र हेर्दै उसको व्यवहार अनौठो देखिने हुन्छ। यसले व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन सक्छ। यो हावी हुँदै गएमा कि बढी आक्रामक वा कि बढी रक्षात्मक बन्ने भय रहन्छ। -यस्ता टिप्पणीहरू सुनेपछि, केही मानिसहरू डिप्रेसन र चिन्ताको शिकार हुन्छन् र गलत कदम पनि चाल्न सक्छन्।

यस्तो व्यवहारलाई मनमा नलिनु जाति

सबैको मुख बन्द गर्न सकिँदैन। विवेकशील र सचेत व्यक्तिले यस्तो होच्याउने व्यवहार पनि गर्दैनन्। अज्ञानले भरिएको व्यक्तिको टिप्पणीलाई वास्ता गर्नुको साटो आफूलाई पूर्णरूपमा स्वीकार गर्नुपर्छ। किनकी, उनीहरूको विचार तपाईंको वास्तविक पहिचान होइन।

पहिला आफूले सबैको शरीर फरक हुन्छ। हाम्रा गुणहरू हाम्रो शारीरिक रूपभन्दा धेरै महत्त्वपूर्ण हुन्छन् भन्ने हेक्का राख्नु पर्छ। मनोबल, क्षमता र चनात्मकता जस्ता आफ्ना गुणहरूमा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्छ। अर्को टिप्पणीबाट आफ्नो आत्म-मूल्य प्रभावित हुन हुँदैन। हरेक कदम आत्मविश्वासका साथ चाल्नुपर्छ।

यद्यपि, केही मानिसहरू हार मान्दैनन्। असहज महसुस गरिनुले त्यस्ता व्यक्तिको टाढा रहनु राम्रो हुन्छ। सकारात्मक र प्रेरणादायी मानिसहरूको जमघटमा बस्नु उपयुक्त हुन्छ। कला, खेलकुद आदि जस्ता खुसी दिने गतिविधिहरूमा भाग लिनुहोस्। यसले मनलाई शांत राख्ने मात्र होइन, शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य दुवैमा सकारात्मक प्रभाव पार्नेछ। अनेकौं गलत विचारले दिमाग घेर्ने समय पनि हुँदैन।

हामीले आफूलाई हेर्नुपर्छ...

हामी प्रायः जानाजानी वा अनजानमा अर्को रङ, उचाइ र शरीरको आधारमा मूल्याङ्कन गर्छौं। समय-समयमा हामीले अर्को शारीरिक विशेषताको आधारमा कसरी न्याय गर्छौं भन्ने कुरामा विचार गर्नुपर्छ। यदि हामीले यो महसुस गर्छौं भने, हामी हाम्रो दृष्टिकोण परिवर्तन गर्न र अर्कोलाई अफ सकारात्मक रूपमा हेर्न सक्षम हुनेछौं। हामीले अर्कोको बुद्धि, क्षमता र असल गुणहरूमा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्छ, किनकि यी नै वास्तविक गुणहरू हुन्। हामीले उनीहरूको सोच, व्यवहार, क्षमता र कडा परिश्रमलाई महत्व दिनुपर्छ।

नगरौं विवाहका कुरा: भएको छैन बीस वर्ष पुरा

बालविवाह सामाजिक अपराध हो, बालविवाह नगरौं, नगराऔं।

बालविवाह गर्नु वा गराउनु सामाजिक अपराध हो र यो दण्डनीय छ। बालविवाह गरे वा गराएको पाइएमा नजिकको प्रहरी/वडा कार्यालय, बालविकास, बालसञ्जालमा खबर गरौं। बालविवाह रोका, बालबालिकाको सुनौलो भविष्य निर्माणमा आजै देखि सबै लागौं।

"छात्रो छु बढ्छ देउ, विवाह हैन पढ्छ देउ"

थाहा नगरपालिका
सामाजिक विकास शाखा
उन्नायणी चौर, मकवानपुर

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उन्नायणी चौर, मकवानपुर

कैलाशको बैकुण्ठ क्षेत्रमा होमस्टे सञ्चालन गरिने

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुर जिल्लाको कैलाश गाउँपालिका-२ स्थित बैकुण्ठ क्षेत्रमा होमस्टे सेवा सञ्चालन गरिने भएको छ । ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्भावनाले भरिएको यस क्षेत्रलाई व्यवस्थित ढंगले पर्यटन गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यसहित होमस्टे सेवा सुरु गर्न लागिएको हो ।

गाउँपालिकाका अध्यक्ष लोकबहादुर मुक्तानका अनुसार, उक्त क्षेत्रमा जीपलाइन सेवा सञ्चालनको अन्तिम चरणमा रहेको छ । यस्तै, भौगोलिक विकटता हुँदाहुँदै पनि बैकुण्ठलाई पर्यटक आकर्षणको केन्द्र बनाउने लक्ष्य लिइएको छ । उनले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई लक्षित गरी खाना र आवास सेवा प्रदान गर्न होमस्टे सुरु गरिने लागेको जानकारी दिए ।

होमस्टे सञ्चालनको तयारीस्वरूप स्थानीयबासीले स्याङ्जाको सिरुबारी, लमजुङको घलेगाउँ र गोरखाको वारपाक लगायतका चर्चित होमस्टे क्षेत्रको स्थलगत अवलोकन गरेका छन् । त्यही क्रममा १७ जना स्थानीयलाई तीन दिन तालिम पनि प्रदान गरिएको छ । तालिममा पाहुनाको स्वागत-सत्कार, घरको सटावट, ऐन/कानून लगायतका विषयमा जानकारी दिइएको थियो । तालिम

चितवनका प्रशिक्षक टिकाराम पौडेलले वडा कार्यालय छयाङ्गुङमा सञ्चालन गरेका थिए । गाउँपालिका उद्यम विकास शाखा प्रमुख प्रमिला अर्यालका अनुसार, तालिमपछि सहभागीहरूलाई विभिन्न घरहरूको फिल्ड भिजिट गराइएको थियो ।

कार्यक्रमका लागि गाउँपालिकाबाट तीन लाख रुपैयाँको बजेट विनियोजन गरिएको थियो । अवलोकन र तालिममा वडा अध्यक्ष राजेन्द्र घिसिङ, वडा सचिव नितेशकुमार यादव लगायतको टोली संलग्न थियो । वडाध्यक्ष घिसिङले भने, "हामीले स्थलगत अनुभव प्राप्त गर्थौं, अब आफ्नै स्रोतसाधन प्रयोग गरेर होमस्टे सञ्चालन गर्ने तयारीमा छौं" बैकुण्ठ क्षेत्र धादिङ, थाहा नगरपालिका र राक्सिराङ गाउँपालिकाको सिमानामा पर्ने स्थान हो, जसले गर्दा विभिन्न स्थानबाट पर्यटक आकर्षण गर्ने सम्भावना उच्च रहेको छ ।

७५ वर्षिया ठूलीमायाँको लालपुर्जा पाएपछि खुशी फिरी

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुर जिल्लाको बकैया गाउँपालिका-७ स्थित भिरकोटका ५९ भूमिहीन सुकुम्बासीले ३९ चैतमा जग्गाधनी लालपुर्जा पाएका छन् । भूमि समस्या समाधान आयोग मकवानपुरको आयोजनामा आयोजित विशेष कार्यक्रममा नेपाल सरकारका भूमि व्यवस्था तथा गरिबी निवारण मन्त्री बलराम अधिकारीले उनीहरूलाई लालपुर्जा हस्तान्तरण गर्नुभएको हो । जग्गाधनी पुर्जा प्राप्त गर्नेमा बकैया गाउँपालिका-४ का ९९ जना र भूमिहीन सुकुम्बासी ४० जना रहेका छन् ।

आयोगका अनुसार यो वितरण पछिल्लो पटक गठन भएको भूमि समस्या समाधान आयोगमार्फत मकवानपुरमा पहिलोपटक गरिएको हो । आयोगका जिल्ला अध्यक्ष बलराम बलका अनुसार बकैया गाउँपालिकाको समन्वयमा भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी र अल्पव्ययित बसोबासीलाई लालपुर्जा वितरण गरिएको हो । भूमिहीन

नागरिकको अधिकार सुनिश्चित गर्न गरिएको यो पहलप्रति स्थानीयवासीहरू खुशी व्यक्त गरेका छन् ।

७५ वर्षपछि लालपुर्जा हातमा परेपछि ठूली माया ब्लोनको अनुहारमा मुस्कान फक्रियो । जीवनको करिब ८ दशक पुग्ने लाग्दा आफूले भोग चलनगर्दै आएको जग्गाको हातमा परेपछि ठूली माया ब्लोनको अनुहारमा मुस्कान फक्रिएको छ । मकवानपुरमा ९९ भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गाधनी लालपुर्जा वितरण अन्तर्गत बकैया गाउँपालिका-७

स्थित भिरकोटकी फुलमायाले पनि जीवनको ८ दशक पुग्ने लाग्दा लालपुर्जा हात पारिन् ।

लालपुर्जा पाएपछि उनले आफ्नो जीवनभरको सपना पुरा भएको बताउँदै सरकारलाई धन्यवाद व्यक्त गरिन् । तीन छोरामध्ये एक विदेश गएका १६/१७ वर्ष बितासमेत नफर्किएपछि विनित्त रहँदै आएको उनी छोरीको घरमा बस्दै आएको थिइन् । शारीरिक रूपमा अशक्त भएपनि हातमा लालपुर्जा लिएर उनको अनुहारमा खुशी देखिन्थ्यो ।

मनहरी गाउँपालिकाले बनायो ८ वर्षमा ५ वटा पक्की पुल

◆ विकास संवाददाता

संघीयता लागू भएपछि स्थानीय तह आफैले विकास निर्माणका काम अघि बढाउन सक्छन् भन्ने प्रमाण मकवानपुरको एक स्थानीय तहले पुष्टि गरिरहेको छ । मनहरी गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारको लगानीबिने पाँच वटा पक्की पुल निर्माण गरेर स्थानीयको मन जितेको हो । अघिल्लो सरकारकै पालामा सुरु भएका पाँच वटा पक्की पुलमध्ये गत आर्थिक वर्षमा तीन वटा र यस आवमा एउटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको छ । एउटा पुल आगामी वैशाख २०८२/८३ को आर्थिक वर्षमा तीन वटा र यस आवमा एउटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको छ । एउटा पुल आगामी वैशाख २०८२/८३ को आर्थिक वर्षमा तीन वटा र यस आवमा एउटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको छ ।

गत आर्थिक वर्षमा मनहरी गाउँपालिका-३ र ४ जोड्ने टाढाखोला पुल र मसिनेखोला पुल निर्माण सम्पन्न भएको थियो । त्यसै गरी वडा नं. १ र २ जोड्ने च्यापलखोला पुल पनि गत आवमा निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ । चालु आव २०८१/८२ को कात्तिक मसान्तमा वडा नं. ३ स्थित ठाडोखोला पुल निर्माण भइसकेको मनहरी गाउँपालिका प्राविधिक शाखाका सबइन्जिनियर टुकुराज चौधरीले जानकारी दिए । उनका अनुसार वडा नं. ३ मै रहेको हाँडीखोला निर्माणाधीन पुल पनि आगामी २०८२ वैशाख मसान्तसम्म सम्पन्न हुने गरी

धमाधम काम भइरहेको छ । गाउँपालिकाले दिएको जानकारी अनुसार हाल निर्माणाधीन हाँडीखोला पुलको लम्बाइ ३५ मिटर र एक स्पानको रहेको छ । कुल पाँच करोड ३५ लाख ५१ हजार ५२५ रुपियाँ लागतमा मैरनारायण ज्ञानेश जेभी निर्माण कम्पनीले पुल निर्माणको काम गरिरहेको छ । चालु आर्थिक वर्षको कात्तिक मसान्तमा सम्पन्न भएको वडा नं. ३ को ठाडोखोलाको पक्की पुल तीन स्पान रहेको र ९० मिटर लामो रहेको छ ।

त्यसैगरी अघिल्लो आवमा निर्माण भएका मनहरी-३ र ४ जोड्ने मसिने खोला पुल दुई स्पानको ७० मिटर लामो रहेको छ भने सोही वडा जोड्ने टाढाखोला पुल दुई स्पानको ६० मिटर रहेको गाउँपालिकाले जनाएको छ । वडा नं. १ र २ जोड्ने च्यापलखोला बनेको पुल तीन स्पानमा ९० मिटर लामो रहेको सबइन्जिनियर चौधरीले जानकारी दिए । गाउँपालिकाले आफ्नै आन्तरिक स्रोत प्रयोग गरी पुल निर्माण गरेको हो । स्थानीय सरकारको अघिल्लो नेतृत्वले सुरु गरेका पाँच वटा पक्की पुल निर्माण हुँदा ३४ करोड रुपियाँ लगानी रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ बाट पुल निर्माण प्रक्रिया सुरु गरिएको थियो । चार वर्षको अवधिमा सबै पक्की पुल निर्माण गरी गाउँपालिकालाई बलियो भौतिक संरचनायुक्त बनाइएको अध्यक्ष रज्ज्वन कालाखेतीले बताए ।

पालुङ बहुउद्देश्यीयले संरक्षित पूँजी फिर्ता कोष बाँड्यो

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुर थाहामा अवस्थित पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाले संरक्षित पूँजी फिर्ता कोषको ५९ लाख रकम सदस्यलाई बाँडफाँड गरेको छ । पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नाफाबाट सहकारी ऐन २०७४ को दफा ६९ अनुसार छुटएको रू ५९ लाख रुपैयाँ सहकारी नियमावली २०७५ को दफा २५ अनुसार सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराइएको हो ।

सदस्यको वार्षिक बचत तथा कर्जा कारोबारको आधारमा यो रकम सदस्यहरूलाई भुक्तानी गरिएको सहकारीका अध्यक्ष कृष्ण बहादुर बिष्टले बताए । जस अन्तर्गत एकल सदस्यले बचतमा रू ४३ हजार ५ सय भन्दा माथि र कर्जा तर्फ रू ५६ हजार २ सय भन्दा माथि प्राप्त गरेका छन् ।

संस्थाले यस अगाडिने शेयर लाभांश उपलब्ध गराएको थियो । बैंक तथा वित्तिय संस्थाको कारोबारमा यस्तो रकम फिर्ता नपाइने र सहकारी संस्थाको कारोवार को सुन्दरतानै नाफा शेयर सदस्यहरूलाई मात्र लाभ नभई कारोवार गर्ने सदस्यहरूलाई पनि लाभ प्राप्त गर्ने व्यहोरा संस्थाका सदस्यव्यवस्थापक रामप्रासद ढकालले बताए ।

कृषि विकास शाखाको अनुदान सम्बन्धी सूचना !

प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८१/१२/२५

थाहा नगरपालिका कृषि विकास शाखा ईन्द्रायणी चौर, मकवानपुरको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार तपसिलका वर्ष फलफूलको बिरुवाहरू ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्ने कार्यक्रम रहेकोले थाहा नगरपालिका भित्रका इच्छुक कृषक, कृषक समुह, कृषि सहकारी र कृषि फर्म हरूले यो सूचना प्रकाशित मितिले ३० दिन भित्रमा बिरुवाको माग र रकम सहित यस शाखामा सम्पर्क राख्न हुनका लागि सूचित गरिन्छ ।

तपसिल:

सि.नं.	बिरुवाको नाम	परल मूल्य अनुमानित	अनुदानित मूल्य ५०%	कैफियत
१.	कागती बिबु	रू.५०/-	रू.२५/-	दर रेट घट बढ
२.	सुन्तजा कलमी	रू.१२०/-	रू.६०/-	भाए दिने/निने
३.	एभोकाडो	रू.१००/-	रू.५०/-	

आवश्यक कागजातहरू:

- निवेदन-१ प्रति लेटरहेडमा (अध्यक्ष वा प्रोप्राइटरको नाम, मोबाइल नम्बर र समुह/सहकारी/फर्मको पान नं. अनिवार्य)
- कृषक समुह/कृषि सहकारी/कृषि फर्मको दर्ता प्रमाणपत्रको दृष्टितर देखिने गरी र इच्छुक कृषकको लागि नागरिकताको प्रतिलिपि-१ प्रति
- कृषक समुह/कृषि सहकारीको बैठकको निर्णय प्रतिलिपि १ प्रति
- कर चुक्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपि १ प्रति ।

अन्य जानकारीको लागि: मो.नं. ९८४५०३३४९/९८४५०६२२०० वा
इमेल: adstahamun@gmail.com मा सम्पर्क गर्न सकिने छ ।

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै

छपाईको शुभाटम

फ्लेक्स प्रिन्ट

काठमाण्डौ, हेटौँडा धाउने पर्दैन्...

आधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,खानेर तयार

हाम्रा अन्य सेवाहरू

- फ्लेक्स प्रिन्ट (ट्यान्कर/साइनबोर्ड)
- होर्डिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट
- फ्लेक्स फोटो/मायाको चिन्हो तयारी
- प्रमाण-पत्र/कट्टर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको व्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्टुडियो/फि.भि.सी. कार्ड

9855068340/9802068340

मैत्रीपूर्ण ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताको उपाधी नबिन र बिमलको टिमलाई

विकास संवाददाता

नव वर्ष २०८२ को अवसरमा थाहा नगरस्वरीय मैत्रीपूर्ण ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता भएको छ । ३० चैतमा थाहानगरको क्याम्पाईडोडा स्थित कबडहलमा नव वर्षको शुभकामनासहित भएको प्रतियोगितामा नबिन राखाम्भी र बिमल विष्टको टिम विजयी भएको छ । प्रतियोगितामा सुभाष थापा र संग्राम खत्रीको टिम दोस्रो र राजकुमार खड्का तथा मधुसुदन चौधरीको टिम तेस्रो भएका छन् । शिखर क्लब र थाहानगर ब्याडमिन्टन संघको आयोजनामा भएको मैत्रीपूर्ण प्रतियोगिताको संयोजक सुशान्त श्रेष्ठ (चाइड) रहेका थिए ।

विजयी खेलाडीहरूले प्रमाणपत्रसहित ट्रफी तथा मेडल पुरस्कार पाएका छन् । प्रतियोगिता पश्चात् भएको पुरस्कार वितरण समारोहमा पहिलो पुरस्कार कृषि विकास बैंक पालुङ शाखाका प्रबन्धक घनश्याम श्रेष्ठ, दोस्रो पुरस्कार इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङका प्रमुख सविन बाबु अर्याल र तृतीय पुरस्कार नेपाल बैंक लिमिटेड चित्लाङका प्रबन्धक रोशन तिवारीले वितरण गरेका थिए । खेलाडी तथा स्थानीय संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूबीच शुभकामना आदान प्रदानसहित भएको मैत्रीपूर्ण प्रतियोगितामा थाहानगरका ८ वटा टिमको सहभागिता रहेको संयोजक श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

घरैपिच्छे धारा ...

गरे । थाहानगर खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डका अध्यक्ष समेत रहेका विष्टले नगरका सबै खानेपानी आयोजनाहरूलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन व्यवस्थापनको प्रबन्ध मिलाउने बताए । 'आयोजनाको निर्माण सम्पन्न मात्र ठूलो कुरा भएको बताउँदै यसको दीर्घो व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण रहेको छ- बोर्डका अध्यक्ष विष्टले थपे-'यसका लागि खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड मार्फत प्रविधि र व्यवस्थापकीय सहयोग हुन्छ, चाइस र रोटेरी जस्ता सहयोगी संस्था हामीसँगै हुनु हुनेछ ।'

चाइस नेपालका कन्ट्री डाइरेक्टर प्रतीक शर्माले दामगाडेमा खानेपानी संकेत टारन आफ्नो संस्थाकोतर्फबाट सहयोग भएको भएपनि परियोजनामा उपभोक्ताको लगानी र लगावको उच्च प्रशंसा गरे । पहिलो जनप्रतिनिधिकै पालामा सम्पन्न गरी अघि बढाइएको परियोजना सम्पन्न गर्नका लागि समुदायसँगै, रोटेरी क्लब अफ काठमाण्डौ, थाहा नगरपालिका, वडा कार्यालय सबैको सहयोगमा सफल भएको बताउँदै संयुक्त सहकार्यबाट उपलब्धी हासिल भएकोमा खुशी व्यक्त गरे । चाइस नेपालले हाल देशका २५ स्थानीय सर कारसंग सहकार्य गर्दै काम गरीरहेको उल्लेख गर्दै दामगाडेमा अरु थप परियोजनाहरू पनि सञ्चालन गर्ने शर्माले

बताए । 'खानेपानीका आयोजनाको स्टोर भवन, मर्मतसंभार तालिम र केही आयुआर्जनका कार्यक्रमहरू पनि हाम्रो योजनामा छन्' शर्माले भने-'सहयोगी रोटेरीलाई अनुरोध गरेका छौं, सहयोग आए त्यसबाट कार्यक्रम गर्छौं, नत्र चाइसले गर्छ, दुवै हुन्छ, खानेपानी आयोजना उद्घाटन गर्ने बित्तिकै चाइस चटर्कै छोडेर जाँदैन ।' चाइस नेपालले थाहा नगरपालिकामा विगत १० वर्षदेखि सौंफेदार संस्थाको रूपमा काम गर्दै आइरहेको छ ।

रोटेरी क्लब अफ काठमाण्डौ मेट्रोका पास्ट डिस्ट्रिक्ट गभर्नर राजीव पोखरेलले रोटेरियनहरूले गरेको सामाजिक कामको लागि गरेको योगदान दामगाडेमा साँच्चै प्रभावकारी भएको बताउँदै दशकोदेखि घ्याम्पोमा जम्मा गरेर फारो गरी पानी योजनाहरू पनि सञ्चालन गर्ने शर्माले

व्यक्त गरे । अन्तराष्ट्रिय संस्था रोटेरीमा व्यक्तिले सामाजिक काम गर्नकै लागि दिने अनुदानबाट समुदायको व्यक्तिहरूमा चमक आउँदा वातावरण आनन्दित हुने उनको भनाइ थियो । पोखरेलले राजधानीबाट नजिक भएर पनि निकै दुःखमा संघर्ष गरिरहेका गाउँलेहरूलाई आफ्नो संस्थाको तर्फबाट सहयोग हुने प्रतिवद्धता जनाए । थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ८ का वडाध्यक्ष हेम कुमार शिखले वातावरणको सहयोगमा वडाकै ठूलो योजना सम्पन्न गर्न सहयोग मिलेकोमा खुशी व्यक्त गरे । चाइस, रोटेरीलगायतको संस्थाले वडा नम्बर ८ लाई हेर्ने दृष्टिकोण सकारात्मक बनाएकोमा खुशी व्यक्त गर्दै नागरिकसंग जोडिइका विकास काममा सधैं सहकार्य हुने उनको प्रतिवद्धता थियो । नगरपालिकाका प्रमुख उपप्रमुखलगायत पनि आग्राको विकासमा सधैं सकारात्मक देखिएकोमा प्रशंसा गर्दै गैरसरकारी संस्थाहरू, पालिका र वडाको संयुक्त सहकार्यबाट ८ नम्बर वडाको समृद्धि हुने थिइले विश्वास गरे ।

थाहा नगरपालिकालाई नमुना बनाउन हातेमालो गरौं ।

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्धविच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटनासमयमा दर्ता गरौं ।
- खानेपानिका लुहा, संरचनाहरू सफा र सुरक्षित राखौं, आगालागि तथा बाढीपहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपमा सावधानी अपनाऔं ।
- नगरपालिकाभित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरौं ।
- बालश्रम, बालविवाह राखौं, निर्णायकमा बालबालिका सहभागीता थपौं ।
- बालबालिकाको पालपोषण र शिक्षामा लगानि गरौं ।
- समयमै कर तिर्न सञ्च नगरपालिकाको परिचय दिऔं ।
- हरेक बालबालिकाले शिक्षा पाउनु अनिवार्य नैसर्गिक अधिकार हो, त्यसैले विद्यालय भर्ना गर्नु अघि पुगेका आफ्ना लागिबाबुहरूलाई समयमै विद्यालय पठाऔं ।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री बनाउने अभियानमा सहभागी बनौं ।
- छेराछेरीमा भेदभाव नगरौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं ।
- घरेलु हिंसा विरुद्ध धेरै लडौं, सञ्च समाज निर्माणमा सहयोग गरौं ।
- नियमित रूपमा लगाउनुपर्ने सौपहरू स्वास्थ्यसंस्थाबाट बचालाई लिई समयमै सौप लगाई बाल मृत्युदर घटाऔं ।
- आ-आफ्नो घर वरिपरि आफ्नै सफा सुगन्ध गरौं । स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गरौं ।
- प्रत्येक घरघर, संघसंस्था, सार्वजनिक स्थानहरूमा चाँपै निर्माण गरौं घर्षाता मात्र दिलाएपसव गरौं ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

कृषि विकास शाखाको सूचना ।

सूचना प्रकाशित मिति: २०८१/१२/२५

यस थाहा नगरपालिका कृषि विकास शाखा इन्द्रायणी चौर मकवानपुरको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार ५०% अनुदानमा हाइब्रिड धानको बीउ वितरण कार्यक्रम रहेकोले थाहा नगरपालिका भित्रका डछुक कृषक समूह, कृषि सहकारी र कृषि फर्महरूले यो सूचना प्रकाशित मितिले १५ दिन भित्र तपसिलमा उल्लेखित आवश्यक कागजात सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

आवश्यक कागजातहरू:

१. निवेदन- १ प्रति लेटरहेडमा (अध्यक्ष वा प्रोपाइटरको नाम, मोबाइल नम्बर र समूह/सहकारी/फर्मको पान नं. अनिवार्य)
२. कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि फर्मको दर्ता प्रमाणपत्रको दुवैतिर देखिने गरी प्रतिलिपि - १ प्रति
३. कृषक समूह/कृषि सहकारीको बैठकको निर्णय प्रतिलिपि १ प्रति
४. कर चुक्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपि १ प्रति
५. पान दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि १ प्रति

नोट : उचाद नाथी आएका र रित नपुगेका निवेदनलाई यस कार्यक्रममा समावेश गरिने छैन ।

अन्य जानकारीको लागि: मोबाइल नम्बर ९८४५१०३३४१ र ९८४५०७२०० वा ईमेल adstahamun@gmail.com मा सम्पर्क गर्न सकिने छ ।

थाहा नगरपालिका
कृषि विकास शाखा
इन्द्रायणी चौर मकवानपुर

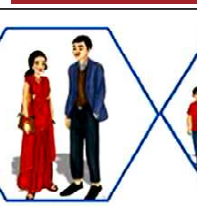
समयमै व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं ।

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर
पञ्जीकरण शाखा

जन्म

विवाह

बसाई सराई

सम्बन्ध विच्छेद

मृत्यु

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य दायित्व हो र निजको प्रत्युत्तरितामा परिवारको उमेर पुगेको टयफिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा टयफि आफ्नै मात्र बसाई सरी गए टयफिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य दायित्व दर्ता गर्नु पर्दछ ।

थाहानगरको चेतनशील सहकारी जिल्लकै उत्कृष्ट

◆ विकास संवाददाता

● दिगो विकास मल्टिमिडिया (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित ● मद्राण : संगम आर्ट्स, हेटौडा-२ ● कार्यालय : थाहा-४, मकवानपुर ● ईमेल: bikaskhabar@gmail.com ● सम्पादक : कुमार नेगी